

Ришард Крињицки

МАГНЕТНА ТАЧКА

КАТАСТРОФА 1972. ГОДИНЕ

Катастрофиста 1972. године враћајући се кући
види раднике који куљају из грла железничке станице
и оне који долазе као делегати и на фудбалску академију
с актенташнама пуним неостварених снова;
из левог џепа срца вади рачун за струју
и гас, којим је хтео да се отрује,
али се на време сетио, да може да закасни на састанак
клуба колекционара снова у боји;
из десног џепа срца извлачи казну због
неисправног преласка
пута живота на планети Фантазмагорија,
који би на земљи могао да га овласти
за бесплатну вожњу државном железницом;
из срца десног џепа извлачи двојника на надувавање,
кога свакодневно поставља да седи за његовим
писаћим столом,
с леве – кључ за разликовање пријатеља животиња
од пријатеља своје жене;
на левом профилу је демон брзине мењања коже,
с десне – мушкарац твог живота, Кристинице,

левим оком види своју сенку, одражену у излогу
књижевне издавачке куће,
десним – чисту идеју која лењо хода пузајућим улицама

и тако даље.

X X X

поглед, златна киша,
слепа, на прстима си
кроз мене протрчала

X X X

Милосрђем очију и усана, испуњеним смолом и сољу
бејаше она изненадна ноћ,
у црквеној светиљки клупчао се мрак,
моје тело склањало се у твојем,
видело је у помрчини.

Испод очних капака росе сањале су пуне
зенице магле,

отпливало је рањено детињство.

СТАНОВНИЦИ ФАНТАЗМАГОРИЈЕ

Зђиславу Бексињском

Становници Фантазмагорије,
одавно смо превазишли брзину светлости,
покренули смо нашу планету
и преобратили је у неидентификовани летећи објекат:

Све смо млађи,
предмети, животиње и биље, који нас прате,

такође су све млађи, подлежу
регресивној еволуцији.
Претекли смо будућност, враћамо се у прошлост.

Наша тела су све млађа,
налазе се десеткована у другим телима.
Наши предмети, животиње и биље су
у другим предметима, животињама, биљу.
Наша планета је – у другим планетама.
Границе су – у другим границама.
Ратови су – у другим ратовима.
Наше грешке, очајања, наде, љубави, неправде
– у другим су грешкама, очајањима, надама,
љубавима, неправдама.

Што се брже крећемо ка будућности, све брже
се враћамо, и ништа,
ништа не успевамо више да променимо,
ништа да спасемо:
не успевамо да спасемо ломаче и Свету инквизицију
од Ђордана Бруна и Јана Хуса,
будућност од прошлости,
ништа – од ништавила,
ништавило од човечанства, и знамо,
да више не можемо да се зауставимо, да почнемо изнова
или макар на часак да застанемо,
пре него што сусретнемо
саме себе.

БЕЛИ ОБЛАК

нити нас сједињује, нити сједињујући – раздваја:
између нас догађа се
двосекли поглед Белог
Облака

оно,
што је досад једино постојало
непрекидна прошлост
овековечује се у оно, што ће настати

оно, што јесте – у непознато се претвара

наша љубав, која се остварује онда,
када се ти колебаш
безимена и бестелесна

нити нас раздваја, нити нас раздвајајући – сједињује,
она нас устаљује
и два тела удаљена и блиска као усне

у свом краткотрајном телу сједињује

КРЕНИ НА ПУТ

Анджеју Урбановичу

Крени на пут – непокретан – који ће ти приближити
покретни свет,
на кратак пут, који ће те овековечити
у светло белој светлости јутра;

крени у непроницљиву таму: у најчистију белу светлост
без почетка и завршетка,

у једино трајну светлост;

мимоилазећи безбројне железничке станице, које бејаху
једина твоја стална адреса,
заборављајући лица најближих непријатеља
и најдаљих пријатеља,
заборављајући име вољене жене – да би је
боље памтио –

да не постоји само одговор на питања, која не мораш
да постављаш

– рањавајући,
превазилазећи сан – очаравајућа недореченост смрти,
одричући се следећег бесктва – мале метафоре
бесконачности
која вреба у свакој људској ствари;

крени на пут – смртни – на коме васкрсаваш,
крени на пут у непознату земљу, чија престоница
ти је незнана,

а свака становница носи богохулно лепо име Марија,
нека те не обмањује смирујући одсјај мрачних
људских ствари,
нека те води нерођена, безимена

звезда

ИЗ ЈОЗЕФА ФОН АЈХЕНДОРФА

Не жалим се, Господе мој,
срце ми тихне:
оно, што хтедох, већ је изгубљено,
снагу ми сада дај, да поднесем

оно, што не желим.

AD HOMINEM

Уочи самог напада Трећег Рајха
на савезнички Совјетски Савез
Бертолд Брехт који је бежао од хитлероваца
задржао се онолико дуго
у Совјетском Савезу колико га је опевао,
колико су околности захтевале –

и одахнуо тек у Сједињеним Америчким Државама,
о којима је мало шта добро

имао да каже

ОДН, ЛИНИЈЕ

*Стиашеку Барањчаку, захваљујем
за „Collected Poems“*

Вистан Хју Одн: нисам знао
језике. За време селидби
изгубио сам чувену фотографију
с космичком мапом бора: водиле су
даље него земаљске линије судбине,
срца и разума.

Тек од недавно дато ми је да читам
– и не желим толико много: да преведем
Marginalia,
A Thanksgiving – ако ме не
одведе линија
мог живота? или не-

среће?

Превела с пољског
Бисерка Рајчић